

Недоступен ни однин перевод.

Співробітництво України з Європейським Союзом в галузі туризму

Державна служба туризму і курортів приділяє велику увагу розвитку співробітництва з Європейським Союзом (ЄС) з огляду на можливості просування національного туристичного продукту на європейському ринку, залучення до інформаційного простору, передового досвіду організації туристичної діяльності, посилення євроінтеграційних процесів у нашій державі. Адже за своїм туристично-рекреаційним потенціалом Україна має всі можливості стати одним з провідних європейських туристичних центрів.

Розвиток співпраці з ЄС відбувається згідно з програмою імплементації Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС, Указом Президента України від 11.06.1999 р. № 615/98 "Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу" та від 14.09.2000 р. № 1072/2000 "Про Програму інтеграції України до Європейського союзу", рішеннями Саммітів Україна-ЄС, Державною програмою підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004 – 2007 роки та Державною програмою інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2004 – 2007 роки, затвердженими Указом Президента України від 13.12.2003 р. № 1433/2003, постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.2004 р. № 417 "Про додаткові заходи щодо посилення роботи з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу", дорученням Прем'єр-міністра України від 29.01.2002 р. № 956/3 до Постанови Верховної Ради України від 17.01.2002 р. № 2999-III "Про рекомендації за підсумками парламентських слухань з питань реалізації державної політики інтеграції України до Європейського Союзу", розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 28.06.2003 р. № 382-р "Про першочергові заходи з виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) і удосконалення інституційного забезпечення діяльності органів виконавчої влади у сфері європейської інтеграції" та від 4.03.2004 р. № 111-р "Про заходи щодо реалізації пріоритетних положень Програми інтеграції України до Європейського Союзу в 2004 році", іншими дорученнями Глави української держави, розпорядженнями та дорученнями Уряду України, що стосуються співробітництва України з ЄС, рекомендаціями міністерства закордонних справ України, актами міжнародного права.

Членство в ЄС відкриває великі можливості використання організаційно-фінансових механізмів цього органу для підвищення економічної ефективності національної туристичної галузі. Зважаючи на це, через Спеціальне представництво України при ЄС туристичним відомством України подано заявку щодо включення України у перспективні

програми співробітництва у сфері туризму, зокрема фінансової та технічної допомоги, а також інвестиційні проекти ЄС. Це якісно вплинуло б на розбудову туристичної галузі України, сприяло б соціально-економічному та культурному розвитку нашої держави.

Відбувається гармонізація законодавства України в галузі туризму з директивами та іншими актами ЄС. З урахуванням євроінтеграційних завдань видано Указ Президента України від 11 березня 2003 р. № 207 "Про деякі заходи щодо розвитку туристичної та курортно-рекреаційної сфер України" та прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 390-р "Про затвердження заходів щодо розвитку іноземного та внутрішнього туризму". Це відповідає світовому досвіду та надає додаткового імпульсу розвитку потужного туристичного та курортно-рекреаційного потенціалу України, збільшенню обсягів надання туристичних послуг. Рішенням Верховної Ради України з 1 січня 2004 р. скасовано готельний збір, що підвищить конкурентоспроможність готельних послуг.

З метою розвитку ринку послуг, дотримання рівних прав і свобод громадян прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 року № 1136 "Про забезпечення дотримання законодавства під час надання послуг іноземцям та особам без громадянства" щодо встановлення рівних цін і тарифів на послуги, що надаються як українцям, так і іноземцям і особам без громадянства.

На Держтуризмкурортів покладено функції технічного регулювання в туристичній галузі. Це зумовлює розробку технічних регламентів підтвердження відповідності послуг у сфері туризму.

На даний час в Україні відсутні обмеження щодо доступу до ринку послуг, пов'язаних з туризмом (згідно з графіком специфічних зобов'язань України в секторі послуг); в туристичній галузі не існує перешкод для вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ).

З жовтня 1999 року в Україні запроваджена обов'язкова сертифікація готельних послуг та послуг харчування суб'єктів туристичної діяльності, які ці послуги надають, щодо забезпечення безпеки життя та здоров'я людини, захисту навколишнього середовища.

Стратегія регуляторної діяльності Державної служби туризму і курортів визначена Указом Президента України від 20.04.2005 р. № 680 «Про Міністерство культури і туризму України» та постановами Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 р. № 564 «Про утворення Державної служби туризму і курортів» та від 13.01.2006 р. № 132 «Про затвердження Положення про Державну службу туризму і курортів», а також Законами України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (1775-III від 01.06.2000 р.), «Про туризм» (в редакції Закону від 18.11.2003 р. № 1282-IV).

З метою забезпечення рівності прав і законних інтересів суб'єктів господарювання в галузі туризму Законом України від 01.06.2000 р. № 1775-III встановлено, що туроператорська та турагентська діяльність підлягає ліцензуванню.

Постановами Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 № 1698 «Про затвердження переліку органів ліцензування» та від 04.07.2001 № 756 «Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності» (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 р. № 267), Державна служба туризму і курортів визначена органом ліцензування туроператорської та турагентської діяльності, Рада Міністрів АР Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації - органами ліцензування турагентської діяльності, а також визначено перелік документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії на вищевказані види господарської діяльності.

З огляду на те, що ліцензія на туристичну діяльність носить заявочний характер, будь-який суб'єкт господарювання може здійснювати діяльність, пов'язану з наданням туристичних послуг, при дотриманні відповідних Ліцензійних умов.

Туристичний сектор характеризується активними приватизаційними процесами: приватизовані практично всі державні підприємства шляхом корпоратизації та створення акціонерних товариств як в готельному господарстві, так і підприємствах харчування. Спостерігається тенденція досягнення 100 % рівня приватизації. Це, в свою чергу, створює передумови для розвитку малого та середнього підприємництва в галузі туризму, враховуючи зростання кількості малих готелів, фермерських господарств, що займаються сільським туризмом, тощо.

Зазначені заходи сприяють розвитку та диверсифікації ринку послуг в Україні, максимальному задоволенню потреб споживачів щодо туристичного обслуговування.

Туристичні послуги, що надаються в Україні, визначені Державним класифікатором продукції та послуг ДК-16, розробленим у відповідності до класифікації, діючої в Європейському Союзі.

Туристичним відомством України спільно з Державним науково-дослідним інститутом "Система" у 2003 р. були розроблені та наказом Держспоживстандарту України від 08.12.2003 р. № 225 затвердженні національні стандарти України: ДСТУ 4268 : 2003 "Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги".
ДСТУ 4269 : 2003 "Послуги туристичні. Класифікація готелів".
Стандарти набули чинності з 01.07.2004 р.

Наказом Держспоживстандарту України від 28 лютого 2006 року № 54 затверджено новий національний стандарт ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення». Стандарт набрав чинності з жовтня 2006 року.

Стандарт максимально погоджений з Європейським стандартом EN №18513:2003 «Готелі й інші типи розміщення туристів. Термінологія». Новий стандарт дає визначення для всіх основних типів засобів розміщення, що можуть бути використані для розміщення туристів. У ньому надані визначення типам номерів, типи тарифів і типи ліжок.

Термінологія встановлена цим стандартом обов'язкова для використання у всіх ділових, нормативних документах, науковій, довідковій і учбово-методичній літературі.

За умови поновлення фінансування з державного бюджету науково-дослідних розробок буде продовжено розробку проектів національних стандартів: ДСТУ "Послуги туристичні. Туризм сільський. Загальні вимоги";
ДСТУ "Послуги туристичні. Знакування туристичних шляхів активних видів туризму";
ДСТУ "Послуги туристичні. Туристичні агентства та туристичні оператори. Терміни та визначення".

Розроблено та затверджено в установленому порядку постанову Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. №297 "Про порядок надання послуг з тимчасового

розміщення (проживання)”.

Завдяки оприлюдненню проекту вищезазначеної постанови у 2004 році, ще до затвердження постанови почався процес детинізації ринку послуг з тимчасового розміщення. За даними Держкомстату у 2005 році відбулося збільшення у 5 разів кількості фізичних осіб, що надають послуги з тимчасового розміщення, які зареєструвалися як суб'єкти підприємницької діяльності, а саме 1053 фізичні особи (порівняно із 2004 роком – 199). Які надали послуг більше ніж на 40,0 млн. грн.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 390-р "Про затвердження заходів щодо розвитку іноземного і внутрішнього туризму" туристичним відомством України проведено науково-дослідну роботу по вивченню та аналізу існуючого досвіду щодо систем класифікації та розпочато роботу по розробці нормативно-правової бази для запровадження Державної системи класифікації засобів розміщення.

На Держтуризмкурортів покладено функції технічного регулювання в туристичній галузі. Це зумовлює розробку технічних регламентів підтвердження відповідності послуг у сфері туризму.

Безпосередня участь Держтуризмкурортів в розробці стандартів і впровадженні системи сертифікації в галузі туризму дасть змогу проводити роботи з сертифікації на більш професійному рівні, за участю провідних фахівців галузі.

Для удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази сфери туризму, розробки відповідних стандартів, систем класифікації та сертифікації готелів та інших закладів розміщення в Україні вивчається відповідний міжнародний досвід, а також існуюча законодавча база ряду країн ЄС.

Для покращення умов інвестиційної діяльності у сфері туризму внесено зміни до Закону України “Про концесії” щодо концесій на будівництво та експлуатацію об'єктів інфраструктури туризму та курортів.

З метою адаптації законодавства України в галузі туризму до законодавства Європейського Союзу здійснюються офіційні переклади відповідних нормативно-правових актів.

Розбудовується договірно-правова база двостороннього співробітництва з країнами ЄС. На теперішній час укладено 12 міжнародних угод про співробітництво в галузі туризму з державами-членами ЄС, зокрема, з Австрією (2004 р.), Болгарією (1996 р.), Грецією (1996 р.), Естонією (1994 р.), Латвією (2000 р.), Литвою (2004 р.), Польщею (2005 р.), Португалією (2006 р.), Словаччиною (2001 р.), Угорщиною (2001 р.), Фінляндією (2000 р.) та Чехією (2006 р.).

Туристичне співробітництво України з країнами ЄС здійснюється в рамках українсько-австрійської, українсько-болгарської, українсько-італійської, українсько-латвійської, українсько-литовської, українсько-німецької, українсько-польської, українсько-словацької, українсько-словенської, українсько-угорської, українсько-чеської Робочих груп по туризму.

З метою посилення значення туризму як пріоритетної галузі економіки держави внесено пропозиції в частині туризму до проекту Спільної доповіді з оцінки стану виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС.

21 травня 2002 року керівництвом туристичного відомства України проведено зустріч з заступником директора представництва Європейського банку реконструкції і розвитку в Україні Вільямом Френсісом.

Представники туристичного відомства України 30 - 31 травня 2002 р. взяли участь у Міжнародній конференції Ради Європи з питань українсько-словацького транскордонного співробітництва (м. Ужгород, Закарпатська область – м. Михаловце, Словацька Республіка), що проходила під патронатом Президента України та Президента Словацької Республіки.

Туристичним відомством України разом з Всеукраїнською благодійною організацією місія "Україна-Відома" 9 – 14 вересня 2002 р. проведено ознайомчий тур по Україні для відомих журналістів з найавторитетніших туристичних видань Європи (взяло участь 32

журналіста з 8 країн Центральної Європи). Цей тур мав широкий міжнародний резонанс і, безумовно, сприяв подальшій активізації в'їзного туризму до України, що є найбільш економічно вигідним, а також розвитку міжнародного співробітництва з країнами ЄС.

10 листопада 2003 р. відбулася зустріч керівництва колишньої Держтурадміністрації з групою представників ЗМІ Євросоюзу, зокрема щотижневика "European report", щоденного вісника "Europe", інтернет-видання "Euroserver", європейського щотижневика "Нова Європа", європейського каналу новин "EuroNews".

Розроблено заходи щодо державної підтримки розвитку молодіжного та дитячого туризму, затверджені розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 12.05.2004 р. № 298-р. "Концепція державної політики України щодо розвитку молодіжного туризму" розроблялася туристичним відомством України спільно з Науковим центром розвитку туризму та передбачає реалізацію комплексу завдань з пріоритетних напрямів стимулювання розвитку усіх видів молодіжного туризму, які сприятимуть розв'язанню соціально-економічних і культурних проблем, активізації діяльності туристичних підприємств різних форм власності інвестиційних процесів.

Водночас туристичне відомство України спільно з Всеукраїнською молодіжною хостел-асоціацією працювало над розробкою програми розвитку молодіжних готелів (хостелів). Головна мета Програми - створення мережі молодіжних готелів, які сприятимуть розвитку молодіжного внутрішнього та міжнародного туризму, ознайомленню широких верств молоді з історією, культурою, науковими досягненнями України.

Наприкінці 2003 року Україну було прийнято до лав Міжнародної федерації молодіжних хостелів. Міжнародна федерація молодіжних хостелів об'єднує 7500 хостелів у 80 країнах світу і налічує більш ніж 4,5 млн. членів.

Програма впровадження хостел-мережі на першому етапі передбачає створення до 6 хостелів, зокрема двох у Києві.

Для економії коштів при створенні мережі молодіжних готелів було запропоновано проведення реконструкції вже існуючих об'єктів розміщення, туристичних готелів,

гуртожитків тощо або будівництво нових споруд.

Асоціація молодіжних готелів має декілька пропозицій щодо вкладення коштів у розвиток мережі від національних інвесторів, проте їх реалізація можлива лише у разі виділення конкретних будівель для реконструкції або ділянок під будівництво таких готелів (хостелів). З урахуванням цього колишня Держтурадміністрація звернулася до Голови Київської міської державної адміністрації щодо підтримки розвитку мережі молодіжних готелів (хостелів) в м. Києві, а також надання пропозицій щодо визначення таких споруд або ділянок для створення у Києві першого в Україні студентського готелю та, окрім того, розгляду можливості часткової фінансової підтримки здійснення пілотного проекту за рахунок бюджету Київської міської державної адміністрації.

Держтуризмкурортів також зацікавлена в участі у Національній програмі TACIS для України 2004, яка створена для підтримки малих і середніх підприємств з метою забезпечення ефективного функціонування туристичної інфраструктури за напрямками міжнародних транспортних коридорів. Прийнято Програму розбудови туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2004 – 2010 роках, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2004 р. № 612. Першочерговими заходами по створенню транспортних коридорів визначені саме будівництво, реконструкція автомобільних доріг та облаштування їх туристичною інфраструктурою та іншими об'єктами сервісу.

Загальною метою проекту є облаштування національної мережі міжнародних транспортних коридорів сучасною туристичною інфраструктурою, сприяння створенню конкурентоспроможного національного туристичного продукту та забезпечення сталого розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів. Активізація приватизаційних процесів та збільшення доходів громадян призведе до збільшення обсягів коштів, що витрачаються на відпочинок, і, як наслідок, збільшення кількості подорожей і поліпшення шляхової інфраструктури.

В межах програми передбачається забезпечити вирішення таких завдань:

1. Удосконалення нормативно-правової бази та гармонізація її з міжнародними стандартами: розроблення нормативних вимог до облаштування туристичних маршрутів і об'єктів туристичної інфраструктури;

розроблення типових проектів об'єктів туристичної інфраструктури;
розроблення нормативних вимог до маршрутних показників, інформаційних і дорожніх знаків для інформування про туристичні маршрути та об'єкти туристичної інфраструктури та порядку їх встановлення;
розроблення нормативно-правової бази з питань функціонування системи стандартизації та сертифікації товарів (робіт, послуг) у сфері послуг для туристів, встановлення категорії об'єктам туристичної інфраструктури, розташованим за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів.

2. Створення безпечних умов для пересування туристів і подорожуючих: створення державної системи безперервного надання, координації одержання постраждалими туристами та подорожуючими особами усіх видів невідкладної допомоги, в тому числі повітряними транспортними засобами, на туристичних маршрутах і в місцях надання туристичних послуг, відпочинку та рекреації;
створення державної цілодобової інформаційно-диспетчерської служби забезпечення прийому звернень туристів і подорожуючих осіб з метою виклику допомоги, інформаційно-довідкового супроводу та маршрутизації;
забезпечення доступу туристів та подорожуючих до засобів зв'язку з метою виклику допомоги;
обладнання інформаційними та дорожніми знаками, маршрутними показниками об'єктів показу та сервісу, місць надання послуг, відпочинку та рекреації, маршрутів подорожей, рекомендованих для туристичного відвідування.

3. Розроблення комплексної схеми розташування туристичних маршрутів та об'єктів туристичної інфраструктури: проведення досліджень інтенсивності туристичного руху, розроблення системи інформаційно-аналітично прогнозування туристичних потоків; визначення туристичних маршрутів, переліку необхідних послуг, вимог до об'єктів туристичної інфраструктури та їх виробничих потужностей, розроблення схеми їх розташування на маршрутах;
проведення інвентаризації та перевірки відповідності міжнародним вимогам об'єктів туристичної інфраструктури, розташованих за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів.

4. Створення комфортних умов для туристів і подорожуючих: сприяння підготовці інвестиційних проектів з реконструкції та будівництва об'єктів туристичної інфраструктури; здійснення заходів щодо створення мереж спеціалізованих об'єктів туристичної інфраструктури; здійснення заходів щодо реконструкції наявних об'єктів туристичної інфраструктури; здійснення заходів щодо будівництва нових об'єктів туристичної інфраструктури (відведення земельних ділянок);

здійснення заходів з благоустрою існуючих та облаштування нових місць короточасного відпочинку автотуристів.

5. Забезпечення інформаційної підтримки: здійснення заходів щодо створення інформаційних туристичних пунктів;
розроблення та видання карт, схем, довідників, буклетів для автотуристів;
створення інформаційного банку даних з планами туристичних маршрутів, їх облаштування об'єктами туристичної інфраструктури.

Українська Сторона також зацікавлена щодо залучення технічної допомоги Україні з боку ЄС на реалізацію спільних проектів у галузі туризму (проведення досліджень стану туристичної інфраструктури транспортних коридорів (шляхової мережі, туристичних потоків тощо) в рамках реалізації Програми розбудови туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2004 – 2010 роках, з подальшим можливим наданням технічної допомоги / грантів з боку ЄС, вироблення відповідних рекомендацій для залучення інвесторів, підготовка методологічних засад і техніко-економічних обґрунтувань спільних проектів з розбудови туристичної інфраструктури впродовж транспортних коридорів).

В ході 3-го засідання міжвідомчої українсько-австрійської РГ по туризму в рамках 6-го засідання Змішаної українсько-австрійської комісії з питань торговельно-економічних зв'язків (4 – 5 листопада 2004 р., м. Зальцбург, Австрія) українська Сторона представила австрійській Стороні свої пропозиції щодо розбудови туристичної інфраструктури України з метою створення оптимальних умов при пересуванні за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів.

В рамках програми TACIS у 1999 році було реалізовано українсько-французький проект з розбудови туристичної інфраструктури АР Крим, зокрема по створенню та забезпеченню функціонування Кримського центру розвитку туризму (КЦРТ).

До Посольства Французької Республіки в Україні були надіслані відповідні звернення колишньої Держтурадміністрації та Міністерства закордонних справ України щодо підтримки та продовження зазначеного проекту.

В рамках програми TACIS у 2003 році створено Раду з туризму Карпатського регіону, на базі якої створюється туристичний інформаційний центр.

Створення системи підготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів України відбуватиметься з урахуванням можливостей навчання і стажування у спеціалізованих навчальних закладах держав-членів ЄС.

Так, у зв'язку з пропозиціями по розвитку українсько-німецьких зв'язків у сфері підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів туристичного та готельного профілю німецької компанії "Іннова Приват-Академі ГмбХ" колишньою Державною туристичною адміністрацією рекомендовано Інститут туризму Федерації профспілок України для встановлення безпосередніх зв'язків і розробки спільних програм в сфері туристичного та готельного бізнесу, конкретних проектів з теоретичної та практичної підготовки кадрів готельного господарства у відповідності до міжнародних стандартів, у тому числі шляхом створення спільного підприємства.

На базі Навчально-науково-виробничого комплексу "Туризм, готельне господарство, економіка і право" реалізовано спільний українсько-німецький проект "Модернізація професій готельної та ресторанної справи", в рамках якого, зокрема, створено модульний центр і учбовий готель. Німецькою Стороною запропоновано керівництву зазначеного навчального закладу здійснення ще одного спільного проекту "Сприяння підприємствам малого і середнього бізнесу в секторі туризму, гастрономії та готелів".

На виконання Протоколу офіційної зустрічі по співробітництву в галузі туризму між колишньою Державною туристичною адміністрацією України та Державним туристичним навчальним комплексом м. Кремс (Австрія), підписаного 21 січня 2003 р., здійснюється взаємний обмін студентами та фахівцями туристичної галузі, у тому числі з Інститутом економіки та права "Крок", Київським університетом туризму, економіки і права, Інститутом туризму Федерації профспілок України.

В м. Одеса реалізовано спільний проект, запропонований Федеральним міністерством освіти, науки та культури Австрії, організацією "KulturKontakt" і туристичною школою м. Бад-Леонфельд. Мета проекту - трансфер ноу-хау в сфері підготовки туристичних фахівців.

З листопада 2003 р. відбулася зустріч Голови колишньої Держтурадміністрації з уповноваженою з питань програми ТРАНСФОРМ і проектів “Twinning” Європейського Союзу Департаменту координації технічної допомоги / проектів ЄС Федерального міністерства економіки та праці ФРН Урзулою Хорн, співробітником зазначеного Департаменту Міхаелем Бурішем і Радником з економічних питань Посольства ФРН в Україні К. Мільднером, в ході якої обговорювалися поточні проекти програми ТРАНСФОРМ щодо туристичної галузі України, а також можливості здійснення в Україні проектів “Twinning” у галузі інституційної розбудови (“Institutionsl Building Projects”), зокрема проекту створення експериментальної мережі центрів туристичної інформації на базі м. Сімферополь та м. Севастополь (АР Крим) на загальну суму 400000 євро, що планувалося здійснити протягом 2004 р.

Загальною метою реалізації цього проекту було створення ефективної та дієвої системи розповсюдження інформаційно-реklamних матеріалів через забезпечення функціонування мережі центрів туристичної інформації в регіонах України. При цьому для забезпечення роботи мережі планувалося залучати підприємців малого та середнього бізнесу, що мають працювати на договірній основі з місцевими органами самоврядування.

На виконання Програми IBPP та з огляду на те, що однією з важливих складових туристичної інфраструктури в усьому світі є інформаційна підтримка розвитку туристичної галузі, з метою удосконалення рекламно-інформаційної діяльності в туристичній галузі, поліпшення іміджу України на міжнародній арені колишньою Держтурадміністрацією в 2003 році було запропоновано ЄС пілотний проект створення експериментальної мережі центрів туристичної інформації в Автономній Республіці Крим.

Зазначений проект технічної допомоги ЄС було ухвалено у 2004 р. Реалізація проекту передбачалася два етапи. Перший етап розпочався 3.12.2004 р.: група німецьких експертів почала роботу в Україні. Очікуваними результатами проекту було: поліпшення інформаційного обслуговування туристів регіону, створення та запровадження нових робочих місць, покращення туристичної та курортно-рекреаційної інфраструктури, підвищення іміджу держави на міжнародному рівні, збільшення питомої ваги організованого туризму. Завершення зазначеного проекту відбулася у березні 2006 р.

19 – 25 лютого 2006 р. делегація України здійснила візит до Австрії для участі у практикумі “Дуальна система професійного навчання в Австрії на прикладі професій в сфері туризму”, організованому Федеральним Міністерством економіки і праці та Палатою економіки Австрії.

В ході вищезгаданого практикуму співробітниками Федерального міністерства економіки та праці, Палати економіки Австрії, організацій «Статистика Австрії», «Реклама Нижньої Австрії», «Реклама Австрії», Фахової спілки готельних господарств, Австрійського банку готельного господарства та туризму, Фахової спілки курортних закладів було здійснено такі презентації та доповіді: «Політика в сфері туризму Австрії»; «Методика австрійської статистики туризму»;

«Дуальна система професійного навчання в Австрії»;

«Ознайомлення з федеральною секцією «Туризм та економіка дозвілля»;

«Класифікація готелів»;

«Фінансування в сфері туризму»;

«Курортні господарства і термальні курорти»;

«Маркетингові концепції «Реклами Нижньої Австрії»;

«Маркетингові концепції «Реклами Австрії».

В рамках практикуму було організовано відвідання провідних туристичних навчальних закладів Австрії: Середнього спеціального навчального закладу для підготовки кадрів для сфери утримання готелів і ресторанів (м. Відень), Навчального закладу туристичних професій «Клессхайм» (м. Зальцбург) і Європейського навчального центру підготовки працівників курортних і туристичних закладів «Модуль» (м. Відень).

З метою ознайомлення з прогресивним досвідом і новітніми технологіями у сфері туризму та готельного господарства, долучення до міжнародних стандартів якості туристичного обслуговування, що існують у світовому, в тому числі європейському, туристичному бізнесі, у м. Києві щороку проводиться ряд міжнародних виставкових і науково-практичних заходів, таких як Міжнародний турсалон «Україна», що проходить під егідою Держтуризмкурортів та за підтримки Всесвітньої туристської організації, Міжнародна конференція готельєрів і рестораторів «Індустрія гостинності» тощо.

Конструктивне вирішення питань лібералізації формальностей, пов'язаних з в'їздом іноземців до України, має важливе значення для туристичної галузі та економіки країни в цілому. Від цього безпосередньо залежить збільшення кількості іноземних туристів у нашій державі, валютних надходжень до бюджету, інтенсифікація процесів інтеграції України до Європейського Союзу відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом від 16 червня 1994 р.

Останнім часом Урядом України за співпраці Держтуризмкурортів та МЗС здійснено ряд

конкретних заходів у цьому напрямку.

Так, Указом Президента України від 15.06.2001 р. № 435/2001 “Про додаткові заходи щодо реалізації права людини на свободу пересування і вільний вибір місця проживання” з 1 липня 2001 року скасовано реєстрацію паспортних документів іноземців в органах внутрішніх справ нашої країни, натомість вона здійснюється співробітниками прикордонної служби тільки в пунктах пропуску через державний кордон України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.02.1999 р. № 227 “Про запровадження нового порядку оформлення візових документів для в'їзду в Україну” та з метою створення сприятливих умов для збільшення обсягів в'їзду в Україну іноземних туристів спільним наказом Міністерства закордонних справ України та Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України у січні 2001 р. скасовано систему референсу, що спростило процедуру надання візової підтримки та отримання туристичної візи для поїздки в Україну.

Безумовно прогресивним кроком на шляху лібералізації в'їзду іноземців в Україну є прийняття постанов Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 410, від 28.07.2003 р. № 1168 та від 13.07.2004 р. № 909 “Про внесення змін і доповнень до постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 1999 р. № 228 “Про порядок оформлення дозволів для в'їзду в Україну”. Йдеться, зокрема, про внесення змін в частині запровадження у міжнародних аеропортах “Бориспіль”, “Сімферополь”, “Одеса”, “Донецьк” і морському порту “Одеса” оформлення короткотермінових дозволів терміном до 14 діб для в'їзду в Україну громадянам країн - членів Європейського Союзу, Канади, США, Турецької Республіки, Швейцарської Конфедерації та Японії, які прямують з метою туризму.

В рамках проведення в Україні у травні 2005 року ювілейного Міжнародного пісенного конкурсу «Євробачення 2005» підписано Указ Президента України «Про тимчасове запровадження безвізового режиму для громадян країн-членів ЄС та Швейцарської Конфедерації» (від 31.03.2005 р. № 569/2005), згідно з яким з 1 травня по 1 вересня 2005 року громадяни згаданих вище країн в'їжджали в Україну без віз у всіх міжнародних пунктах перетину кордону на термін перебування до 90 днів.

Такий суттєвий крок у напрямку лібералізації в'їзду іноземців в Україну, насамперед, з метою туризму, здійснений в рамках одного з визначних іміджевих заходів у світі, яким є «Євробачення», значною мірою сприяв збільшенню обсягів в'їзного туризму в Україну, що

є найбільш економічно вигідним для національної економіки, надав додаткового імпульсу розвитку туристичної та готельної інфраструктури, а також в цілому зміцнив позитивний міжнародний імідж нашої держави.

Цей захід носив характер експерименту в рамках планомірної та системної роботи по лібералізації формальностей, пов'язаних з міжнародними туристичними обмінами України, у тому числі візових, прикордонних та митних, що проводився Держтуризмкурортів спільно з МЗС та іншими зацікавленими міністерствами та відомствами України та був спрямований на запровадження на постійній основі безвізового режиму для громадян країн-членів ЄС.

По його результатах підписано Укази Президента України від 26 липня 2005 р. № 1131/2005 «Про встановлення безвізового режиму для громадян держав-членів Європейського Союзу, Швейцарської Конфедерації та Князівства Ліхтенштейн», від 19 липня 2005 р. № 1107/2005 «Про встановлення безвізового режиму для громадян Японії», від 26 липня 2005 р. № 1134/2005 «Про встановлення безвізового режиму для громадян Канади», від 30 червня 2005 р. № 1008/2005 «Про встановлення безвізового режиму для громадян Сполучених Штатів Америки» та від 29 листопада 2005 р. № 1663/2005 «Про встановлення безвізового режиму для громадян Князівства Андорра, Держави-міста Ватикан, Республіки Ісландія, Князівства Монако, Королівства Норвегія та Республіки Сан-Марино», якими безвізовий режим в'їзду в Україну для зазначених категорій іноземних громадян встановлено на постійній основі на термін перебування, що не перевищує 90 днів.

Зі свого боку, Держтуризмкурортів постійно вносить пропозиції по розширенню переліку країн, з якими встановлюється безвізовий режим в'їзду їх громадян до України, за рахунок включення до нього країн, які не становлять небезпеки для України з точки зору нелегальної міграції.

Ці заходи мають підвищити привабливість української туристичної пропозиції для іноземних туристичних фірм, а також туристів, сприяти збільшенню туристичних потоків до України, оптимізації міжнародного туристичного співробітництва.

Натомість, впродовж останніх років досить гострою і нагальною залишається проблема оформлення віз громадянам України, які з метою туризму виїжджають за кордон, а також здійснення відповідної акредитації туристичних підприємств у консульствах

іноземних держав в Україні. Штучні перешкоди навколо процесу надання туристичних віз іспанським консульством будь-який фахівець галузі назве серед основних чинників, що обмежують розвиток міжнародного туризму в Україні. До того ж, такий стан справ щодо видачі туристичних віз громадянам України дискримінує права багатомільйонного загалу українських туристів, порушуючи основоположне право людини на вільну подорож і свободу пересувань, що проголошено Загальною декларацією прав людини 1948 р.: у відповідності до статті 13 Загальної декларації прав людини туристи та відвідувачі мають, з урахуванням міжнародного права та національних законодавств, свободу пересування по території своїх країн, а також з однієї держави в іншу; вони повинні мати можливість доступу в зони транзиту та перебування, а також на туристичні та культурні об'єкти, не підлягаючи надмірним формальностям або дискримінації. Тож досить незрозуміло, що демократична держава, де закон пильно стежить за дотриманням прав людини, проводить таку явну дискримінаційну політику щодо питання дозволу на в'їзд на свою територію громадян з інших країн.

Доцільно також дотримуватися рекомендацій Всесвітньої туристської організації та міжнародної практики, які доводять, що будь-які бар'єри та обмеження, насамперед візові, прикордонні, митні, негативно позначаються саме на цивілізованому туризмі, зменшуючи туристичні потоки та формуючи несприятливий імідж країни.

З цією метою 20 травня 2004 р. в МЗС України була проведена презентація для Послів і керівників консульських установ іноземних держав, акредитованих в Україні, з нагоди прийняття Закону України від 18 листопада 2003 року "Про внесення змін до Закону України "Про туризм", в ході якої також було привернуто увагу представників закордонних консульських установ до гостроти візових питань, які виникли останнім часом та суттєво впливають на характер туристичних зв'язків між двома країнами.

Необхідною передумовою отримання реальних економічних ефектів від туризму та посилення євроінтеграційних процесів в Україні є лібералізація на взаємній основі формальностей, пов'язаних з подорожами українських туристів до зарубіжних туристичних країн, насамперед процедури видачі в'їзних туристичних віз до країн традиційного туризму зони ЄС.

На фінансування проведених заходів щодо європейської інтеграції на 2004 р. колишньою Держтурадміністрацією було передбачено біля 70 тис. грн., а на 2005 р.- відповідно 100 тис. грн.

З метою створення спільного простору європейського туризму, впровадження інноваційної моделі розвитку України як туристичної держави, з огляду на значний туристичний потенціал України, та запобігання негативним наслідкам для туристичного співробітництва передбачаються такі напрямки щодо подальшої розбудови співпраці України з державами-членами ЄС у галузі туризму:

1. Відповідно до Державної програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004 – 2007 роки, затвердженої Указом Президента України від 13.12.2003 р. № 1433 передбачено створення цілісної ефективної системи підготовки висококваліфікованих управлінців удосконалення професійної підготовки фахівців з метою формування кадрового потенціалу для забезпечення реалізації державної політики у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції, створення передумов для набуття Україною членства в Європейському Союзі та НАТО, що сприяло б, насамперед, покращення діяльності по захисту прав українських та іноземних споживачів туристичних послуг, наближення України до світових стандартів туристичного обслуговування.

Держтуризмкурортів особливо зацікавлена у сприянні з боку країн-членів ЄС щодо врахування у цільових програмах бюджетного фінансування вищезазначених потреб, у тому числі в плані здійснення моніторингу з наданням офіційних перекладів Директив та інших правових актів ЄС у сфері туризму, а також міжнародних стандартів щодо туристичних, готельних, курортних послуг і послуг закладів харчування.

Ми також зацікавлені у наданні методичної допомоги з боку відповідних структур ЄС і держав-членів ЄС у роботі по гармонізації національного законодавства у галузі туризму з відповідними міжнародними нормами.

У цьому зв'язку була б бажаною технічна допомога ЄС щодо надання та перекладу законодавчих актів ЄС у сфері туризму з метою подальшого їх врахування при підготовці відповідних законопроектів України, спрямованих на підвищення ефективності туристичної галузі України.

2. Лібералізація прикордонних і митних формальностей для туристів, які здійснюють подорожі між Україною та державами-членами ЄС, що є для України генеруючими туристичними ринками.

3. Сприяння з боку відповідних структур ЄС та держав-членів ЄС щодо приведення якості туристичних послуг до міжнародних стандартів, гармонізації системи стандартизації та сертифікації підприємств туристичної, готельної та курортної сфери, що надають послуги розміщення та харчування в Україні, з відповідними директивами ЄС.

4. З метою розширення туристичного співробітництва з державами-членами ЄС, диверсифікації туристичної пропозиції, підвищення конкурентоспроможності українського турпродукту сприяння з боку ЄС щодо залучення інвестицій до розбудови туристичної та курортної інфраструктури українського туризму, в тому числі транскордонної, а також створення корпоративних турпродуктів (особливо міжнародних маршрутів по транскордонних територіях) та їх ефективного маркетингу на європейському та світовому ринках.

5. Надання фінансової та технічної допомоги з боку ЄС, зокрема, в рамках Індикативної програми TACIS-Україна, туристичній та курортній галузі України щодо реалізації пріоритетних проектів розвитку туризму в Україні, у тому числі на регіональному рівні, у галузі сільського зеленого туризму, малого та середнього туристичного бізнесу, транскордонного співробітництва, розбудови інфраструктури туризму впродовж транспортних коридорів, а також інформаційно-рекламного забезпечення туристичної діяльності, прикладних досліджень туристичної сфери, популяризації позитивного туристичного іміджу України в світі.

6. Сприяння з боку ЄС у створенні системи підготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів України (державних службовців, працівників туристичних підприємств і готельних господарств, курортних установ, науковців і викладачів туристичних навчальних закладів) через проходження відповідного навчання і стажування у спеціалізованих навчальних закладах держав-членів ЄС. Врахування відповідних потреб Держтуризмкурортів в ході реалізації Державної програми навчання та перепідготовки фахівців у сфері європейської і євроатлантичної інтеграції України, а також при залученні технічної допомоги на впровадження проектів з адміністративного забезпечення туристичної галузі України, формування високопрофесійних фахівців туристичної сфери за напрямом євроінтеграції, в тому числі в апараті Держтуризмкурортів.

Враховуючи масштабність євроінтеграційної діяльності в галузі туризму, доцільно

передбачити збільшення чисельності відповідних працівників, у тому числі тих, які вільно володіють іноземними мовами, та формування відповідних структурних підрозділів з питань євроінтеграції центральних і місцевих органів виконавчої влади в галузі туризму, а також забезпечення структурних підрозділів з питань євроінтеграції необхідною оргтехнікою та засобами зв'язку, враховуючи доступ до мережі Інтернет, та створення відповідних бібліотек.

Необхідно проводити в Україні міжнародні спеціалізовані семінари, конференції з залученням вітчизняних та іноземних організацій для вивчення передового досвіду організації туристичної діяльності, освоєння туристичних ринків, визначення перспектив розвитку новітніх технологій надання туристичних послуг, у т.ч. маркетингових, формування туристичної стратегії та стандартів обслуговування, а також брати участь у відповідних заходах за кордоном.

У цьому зв'язку налагодити систему обміну досвідом на постійній основі з відповідними структурами ЄС, а також державних органів по туризму країн-членів ЄС щодо законодавчого та організаційного забезпечення високопродуктивної туристичної діяльності, зокрема адаптації національного законодавства в галузі туризму до відповідних Директив ЄС, організації системи сертифікації в сфері туризму, процедури впровадження міжнародних стандартів якості туристичних послуг.

7. Вдосконалення системи забезпечення фінансування євроінтеграційної діяльності у галузі туризму, передбачивши прийняття бюджетної програми "Забезпечення міжнародної діяльності Державної служби туризму і курортів", зокрема видатки на: адаптацію законодавства України у сфері туризму до директив і стандартів ЄС; розбудову інституційних зв'язків з державами-членами ЄС; здійснення підготовки кадрів з питань євроінтеграції центральних і місцевих органів виконавчої влади в сфері туризму, враховуючи навчання та стажування у спеціалізованих навчальних закладах держав-членів ЄС; проведення в Україні міжнародних спеціалізованих семінарів, конференцій з залученням вітчизняних та іноземних організацій для вивчення передового досвіду організації туризму, участь у відповідних заходах за кордоном; створення системи пропагування іміджу України як туристичної держави, ефективного маркетингу українського туристичного продукту на європейському ринку; інтеграцію інформаційної системи туристичної галузі України до відповідних мереж ЄС.

8. З метою забезпечення міжвідомчої координації євроінтеграційної діяльності, узгодження її бюджетного фінансування, а також оптимізації механізмів використання міжнародної технічної допомоги створення міжвідомчої Робочої групи з євроінтеграції, передбачивши функціонування підгруп за тематичними напрямками, зокрема туризму.

